

Tale om et rentefrit Laan, og senere om Laan i Almindelighed. Men er man først kommen saa vidt, er Sagen bleven reduceret til at vero paa noget Saadant som en Modsetning mellem et rentefrit eller rentebærende Laan, saa kan jeg ikke negte, at det vilde grænse til det Absurde, om man vilde styrte Landet ud i en saadan Forvirring for den Sags Skyld. Jeg siger som saa, at er det virkelig Meningen, at man nogenstunde vil lade Universitetet tilbagebetale de 102,000 Kr., som det her faar tillaaes til at dække sit Understud med, saa vil det være meget beklageligt efter min Mening og meget slemt, men kommer det til at betale dem tilbage, kan det ligesaagodt betale de 4,000 Kr., eller hvad det nu er, med i Rente. Og er det ikke Meningen, at Universitetet skal betale dem tilbage, saa kommer man til Slutning til at finde en Ordning, hvorved Universitetets Kapital om ikke bevares til evige Tider intakt, saa dog beskyttes mod at angribes af de ordinære Udgifter, saa tænker jeg ogsaa nok, at de 4,000 Kr. kunne komme med. I den Henseende tilstaaer jeg altsaa, at jeg ikke nærer nogen videre Tvivl. Altsaa, vare vi først komne saavidt, kunde vi gjerne tage Laanet som rentebærende med, saameget mere som det virkelig er min Mening, hvad jeg allerede udtalte isjor til Forskjellige, om jeg end ikke kom til at udtale det offentligt, at der i den Omstændighed, at man saaledes konstituerer Universitetet som et selvstændigt Retssubjekt lige overfor Statskassen, der laaner det Penge til 4 pSt., allerede indirekte ligger en Anerkendelse af Universitetsformuens Selvstændighed, som jeg sætter nogen Pris paa. Jeg betragter et rentebærende Laan, som i praktisk Henseende ligegyldigt i Modsetning til et rentefrit Laan, men ialtfald maa i principiel Henseende et rentebærende Laan betragtes som nok saa fordelagtigt som et rentefrit. Derfor er det, at jeg, skjøndt jeg ganske vist erkjender, at der paa dette Punkt ikke er vundet Noget, der staar i Forhold til den Styrke, som vor Stilling paa dette Punkt har, ikke for mit Vedkommende nærer nogen Tvivl om, at jeg handlede rigtigt ved at slutte mig til det Forslag, der er fremkommet fra vore Modstanderes Side, naar vi derved kunne naae til at faae en regulær Finantslov. Ligesom jeg saaledes for mit Vedkommende har en ganske rolig Samvittighed ved at have tiltraadt disse Forslag ligeoverfor det Saglige, ligeoverfor selve Forholdet, selve Sagen, saaledes mener jeg ogsaa, at jeg kan have en rolig Samvittighed ligeoverfor den Betydning, som vor Afslutning til disse Forslag kunde have for hele den politiske Stilling. Det er jo vel saa, at det stiller sig, som den ærede Ordfører særligt søgte at gjøre indlysende for Alle, at Landstinget i den Udgang, som Striden har faaet, har trukket det korteste Straa. Den ærede Ordfører har ganske vist ikke gjort noget Forsøg paa at frem-

stille det, som om man ved gjenfaldig Smøbedommen og ved forsonlig Opræden havde tilveiebragt en Overenskomst. Han søgte særligt at fremhæve, at det i Grunden var lykkedes, man kunde gjerne kalde det, at drive Landstinget ud af dets Stilling, og til en vis Grad er det ogsaa saa. Det er jo Noget, man til en vis Grad kan erkjende, og jeg vil ialtfald sige, at det ganske vist maa erkjendes, at det andet Thing, hvis det her foreliggende bliver vedtaget, paa flere Punkter kommer til at indtage en anden Stilling end den, det hidtil har indtaget. Men jeg tror ikke, at det at trække sig tilbage fra en Stilling er det Samme som et Nederlag, eller at det at opgive sin Stilling ubetinget, er at forringe sin Position. Det beror nemlig paa, hvor god den Stilling, som man indtog, var, og i den Henseende har jeg, huormeget jeg end kan anerkjende det Prisværdige i, at Landstinget for Formaalss Skyld, som ogsaa jeg stjænter min fulde Sympathi, og med Hensyn til hvilke jeg tror, at det i Realiteten har den fuldeste Ret, har kastet sig ind i Kampen, ikke været blind for, ligesaa lidt som Nogen kan være blind derfor, hvad jeg baade idag og tidligere har fremhævet, at Landstinget med Hensyn til et af disse Punkter er kommet til at indtage en Stilling, som i Længden var uholdbar for det. Jeg vil derfor sige, at det, at trække sig tilbage fra en saadan Stilling, ingenlunde er at svække sin virkelige Position. Det er tværtimod min Overbevisning, at Landstinget ved nu at komme over disse Punkter, ved at komme ud af den Stilling, det havde indtaget, i høi Grad vil styrke sin betydningsfulde Stilling i Lovgivningsmagten, og det haaber jeg ogsaa er Noget, som vil, om ikke strax, saa dog om nogen Tid blive erkjendt. Man kan ganske vist ikke i dette Øieblik paa det ærede Landsting eller paa den største Del af dets Medlemmer anvende det berømte Ord, som blev brugt om Rusland efter 1856: La Russie ne boude pas elle se reconille, thi det kan ikke negtes, at Landstingets Betænkning ikke er ganske fri for en Smule „bouderie“. Dette betragter jeg imidlertid som en forbigaaende Stemning, der om kort Tid vil vige for en rigtigere Erkjendelse, og jeg tror da, at der kun vil blive den anden Del tilbage, og at man saa vil sige, at Landstinget „se reconille“. Jeg er ialtfald overbevist om, at, naar vi se hen til det Forlig, eller hvad jeg skal kalde det, som vi have sluttet (Afbrydelse af Berg) eller Vaabensstilstand, hvis det ærede Medlem heller vil have det, og vi sammenligne det med, hvad der skete i 1875, kunne vi med en vis, ja jeg kan sige med ligefrem Stolthed betragte vor Afgjørelse i Modsetning til, hvad der skete dengang, thi vel er det ganske vist, at man dengang paa flere Punkter naaede ganske anderledes vidt, at man med Hensyn til Enkeltheder naaede langt videre, end vi nu have naaet — dengang naaede man til et stort Skib, det var jo netop „Selg-